

ЗАПЛЕТ:

Јануар 2019. године

Број: 2/3

ВИД

Лист ученика „Школе Вук и Доситеј“ Штутгарт
који чува српску традицију, културу и језик

РЕПУБЛИКА СРПСКА - Министарство просвете у културе Републички педагошки завод

ISSN 2560-5410
COBISS.SR-ID253474828

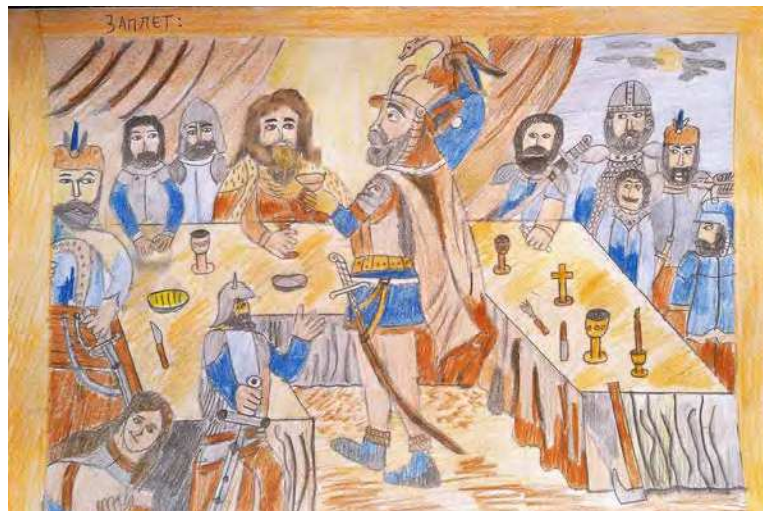
Влада Републике Српске
Министарство просвјете и културе
РЕПУБЛИКА СРПСКА
Министарство просвјете и културе

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Републички педагошки завод
Републике Српске

ВИД

ЛИСТ УЧЕНИКА „ШКОЛЕ ВУК И ДОСИТЕЈ“,
КОЈИ ЧУВА СРПСКУ ТРАДИЦИЈУ, КУЛТУРУ И ЈЕЗИК
ШТУТГАРТ

Број 2/3, година издања 2018/19.

Издавач: Републички педагошки завод Републике Српске

РЕПУБЛИКА СРПСКА

Министарство просвете и културе

Републички педагошки завод

Главни и одговорни уредник: Биљана Петровић, професор српског језика и књижевности

Чланови Савета родитеља српске допунске школе „ШКОЛА ВУК И ДОСИТЕЈ“ у школској 2018/19.години: Драгана Стевановић, Милена Граховац, Маја Радованов, Горан Милаковић

Консултанти за странице из веронауке: свештенство „Храма Срба светитеља“, српске православне цркве у Штутгарту

Школска редакција: Сара Поштић, Ива Граховац, Ања Ђекановић, Алексеј Штивић, Николина Милаковић, Теодора Стевановић, Петра и Грејс Кукић

Партнери у пројекту – уређивачки одбор: Јелена Стојиљковић, професор српског језика и књижевности, ментор секције

Насловна страна: Алексеј Штивић, „Кнежева вечера“ - цртеж

Година и место издања 2019, Бања Лука

Штампа: Службени гласник Републике Српске

Број 2/3

ISSN 2560-5410

COBISS.SR-ID253474828

Награду уредништва је добио Дамјан Дрљача, који је разврстао слова по називу животиња без иједне грешке! Добио је албум са сличицама о воћу и поврћу.

Наградни задатак: Препиши писаном ћирилицом „Језик птица“

Језичке задатке осмислили и лектуру екавског издања урадили чланови Лингвистичке секције Фармацеутско – физиотерапеутске школе, Београд: Александара Јовановић, Тара Стојиљковић, Душан Секуловски, Сергеј Лишанин, Софија Бугарски, Ивана Виторовић, Лука Папић, Сара Дестани, Милица Пајић

САДРЖАЈ

ЛЕЗИК СЕ ЧУВА ПУБЛИКОВАЊЕМ ОСТВАРЕНОГ И НАУЧЕНОГ	5
ЛЕЗИК СЕ УЧИ ЛИСТАЈУЋИ РЕЧНИК	7
ИНТЕРВЈУ СА ДИРЕКТОРОМ РЕПУБЛИЧКОГ ПЕДАГОШКОГ ЗАВОДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	9
ЛЕЗИКОМ СЕ ПИШЕ, НА ЛЕЗИКУ СЕ ЧИТА, ЛЕЗИК СЕ СЛУША.....	11
ЛЕЗИК СЕ УЧИ СЛУЖЕЋИ СЕ ЊИМЕ	13
ЛЕЗИКОМ И ПИСМОМ ЧУВАМО ИСТОРИЈУ	16
ЛЕЗИК СЕ ЧУВА УЧЕЊЕМ.....	19
ЛЕЗИК СЕ ЧУВА КРОЗ ЛИТЕРАРНЕ КОНКУРСЕ	22
СЛУЖИ СЕ ЛЕЗИКОМ КРОЗ ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ.....	27
БАШТА СЉЕЗОВЕ БОЈЕ	29
КРОЗ ВЕРУ И ЛЕЗИК УЧИМО	37
ЛЕЗИЧКА ЧАРОЛИЈА ЈЕ ВЕШТО И БОГАТО ИЗВЕШТАВАТИ СА СПОРТСКИХ ДОГАЂАЈА.....	41
РАЗНОЛИКИ ЛЕЗИК СРПСКЕ ЛИНГВИСТИКЕ.....	47
ЛЕЗИЧКИ ИСПРАВНО....	53

ЈЕЗИК СЕ ЧУВА ПУБЛИКОВАЊЕМ ОСТВАРЕНОГ И НАУЧЕНОГ

Уводник: од промоције часописа ВИД на семинару наставника из дијаспоре у Тршићу, до нових садржаја

Драги читаоци,

Семинар наставника из дијаспоре, одржан је ове године 14-15. августа у Тршићу, месту рођења Вука Стефановића Караџића. На том скупу Министарство просвете Републике Србије, промовише наставничке моделе добре праксе. Била ми је велика част да будем један од предавача на овом скупу и да са поносом представим рад „Школе Вук и Доситеј“, посебно наглашавајући значај часописа ВИД, као наставног средства које негује језик порекла и чува га кроз културно – забавне садржаје.

Наставна пракса је показала да је велика мотивација ученика да освајају језик порекла и уче на њему. Они се радују да постану део редакције. Млади новинари који су најбоље овладали језиком, добили су прилику и важан задатак који су са успехом обавили: истраживали, одабирали фотографије, смишљали питања за интервјуе, креирали странице са угледних часова и традиционалних спортских активности.

Свима који читате овај двоброј, поручујемо да ћете овде наћи, кроз слику и реч, све ваше успехе у наставним и ваннаставним активностима, којима доказујете колико сте овладали српским језиком. Желимо да, из ризнице граматичких правила и књижевних

текстова, још боље научите да владате језиком, да говорите о српској култури и чувате српску традицију. Обратите пажњу на текстове у којима велике личности истичу важност школе и сећају се година у којима су били као и ви, драги читаоци! Потрудите се да кроз разнолике задатке откријете и запамтите што више о нашем великом писцу, Бранку Ћопићу! Учите се граматичким правилима и правилном писању кроз поезију Десанке Максимовић, наше познате песникиње. Да не лијете „крокодилске сузе“, не берете „зелен бостан“ и не чините „медвеђу услугу“, нека вам помогну фразеологизми, а ја се овом приликом захваљујем на помоћи нашим партнерима у пројекту – Лингвистичкој секцији Фармацеутско-физиотерапеутске школе из Београда.

Обрадовао нас је прилог који је стигао од ученика из Хамбурга, из школе „Јован Јовановић Змај“, који су УВИДЕЛИ значај партнерства за будућност за децу из свих допунских школа из дијаспоре. Надамо се да ће у следећем броју, ВИДОКРУГ нових, занимљивих прилога из других школа и крајева света, бити још шири.

Велика је радост што је ВИД постао ВИДАН на сајту ЗУОВ-а за наставнике, родитеље и ученике у дијаспори, те је тако препознат и од стране директора Републичког педагошког завода из Бања Луке, господина Предрага Дамјановића, нашег овогодишњег издавача. Да би ВИД остао ВИДНО доследан себи, да чува језик порекла и културу предака, овај двоброј ће изаћи на два језички равноправна изговора – екавском и ијекавском. Уређивачки одбор сматра да ће на такав начин, читаоци осетити језичку природност која ће их повезати чвршће са матицом.

Негујмо овај часопис и не испуштајмо га из ВИДА!

Биљана Петровић – главни и одговорни уредник

ЈЕЗИК СЕ УЧИ ЛИСТАЈУЋИ РЕЧНИК

У Речнику српског језика постоје објашњења за следеће речи које користимо. Познате су нам, али не знамо првобитно или прецизно значење.

ШКОЛА је реч коју смо преузели из старог, грчког језика и њено првобитно значење је било забава, одмор, доколица. У почетку, школа је била место где се заједнички проводило време у игри и забави али се убрзо почело и за радошћу учити.

1. Именица женског рода: васпитно-образовна установа за децу и одрасле. У њој се стичу основна и системска знања из разних наука, струка и вештина и изграђује морална и друштвена личност ученика...

МИНИСТАР је именица мушког рода пореклом из латинског језика: Високи државни службеник, члан владе који се обично налази на челу једног министарства и управља одређеним ресором (иностраних послова, просвете и др)

За ВИД речник листао: Лука Панић

Наш гост на Светосавској академији био је **министар** просвете, Младен Шарчевић који као државни службеник брине о раду свих **школа** у Републици Србији, али и са посебном пажњом брине и о српским школама у дијаспори. О сећањима на школе у које је ишао, о школским данима говорио је за наш часопис. Из овог интервјуа можемо добити и одговор на питање због чега идемо у школу и која је њена важност у животу сваког човека. Да би био на овако важној функцији, министар је вредно учио и овако се сећа школских дана. Нама остаје само да и ми имамо овако лепо сећање на школске дане и будемо успешни људи.

Гостујући на нашој Светосавској академији, 3.02.2018.године у Штутгарту, рекао је:

„Моја основна школа се звала „Старо Сајмиште“ у Београду. Позната је по томе што је у том комплексу био велики логор у Другом светском рату, где је страдало много људи: Срба, Јевреја и Рома. После сам ишао у школу „Ђура Јакшић“ и ту завршио основну. Затим сам похађао 12. гимназију, потом природно-математички факултет у Београду и магистрирао на екологији. Имао сам и другара који није волео да иде у школу тако да су га и учитељица и мама вукле, да га увуку у учионицу, а он се том приликом држао прстима за праг, тако да смо сви тако упамтили Миленка.

- За мене културно наслеђе Срба значи једна реч, а то је ћирилица.

- Моја омиљена књига јесте „Знакови поред пута“ нашега нобеловца Иве Андрића, а за децу и младе ми је посебно драг Бранко Ћопић.

- У школским представама сам углавном био у хору у основној школи, а у средњој сам и режирао.

- Књижевно дело из лектире ми је посебно драго дело Јована Цвијића „Балканско полуострво“. То је најкомплексније дело српске историје, традиције и културе, етно психологије, географије и јако је важно да га ђаци уче у целини.

- Први час српскога језика – мој покојни професор у гимназији „Бошко Стојковић“ је са нама радио Мирослава Крлежу – словенског писца и велико дело „Глембајеви“. Том

ИНТЕРВЈУ

приликом смо морали много и да размишљамо, да дођемо и до закључка и да је то био начин комуникације, да људи остану без речи.

- У моје време се Свети Сава није славио. Био је комунизам. 1990-1991 сам био директор школе „Никола Тесла“ и тада први вратио славу Светог Саву.

- Учествовао сам и на литерарним такмичењима, писао сам песме и листу „Гимназијалац“.

- Спортске активности – играо сам за гимназију и бранио у ватерполу и рукомету.

- Омиљена пословица – има их много, а имам чак и своје.

- Многе екскурзије памтим, а било их је много посебно матурску када се још могло ићи у Призрен, један царски град, призренску Бистрицу, Душанов мост и наравно дружење.

- Поука је да ви будете добри људи, још бољи Срби, да очувате достојанство и културу, корен без којег нисте нико и ништа. Ваша школа је видим веома угледна, лепо радо. Све ово што сам рекао видим да негујете, а ми ћемо се потрудити да нешто помогнемо и пружимо.

Интервју урадила: Николина Милаковић

ИНТЕРВЈУ СА ДИРЕКТОРОМ РЕПУБЛИЧКОГ ПЕДАГОШКОГ ЗАВОДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1. Како се звала ваша основна школа и зашто је значајна за српску историју, или културу?

- Моја основна школа се звала „Радојка Врађешевих“ Крупа н/В код Бања Лука. Носила је назив по народном хероју из другог свјетског рата

2. Сећање на први дан школе...

- Сјећам се првог дана школе. У школу сам отишао са сестром која је старија од мене и већ је ишла у школу и дочекао ме мој учитељ Војислав Петровић који ме учио четири године.

3. Која реч за вас чува културно наслеђе Срба?

- Светосавље

4. Ваша омиљена књига и/или какви су ваши утисци након сусрета са неким писцем? (пошто је код нас гостовао писац за децу и младе, Јасминка Петровић)

- Све књиге које написао Добрица Ћосић од Корена па даље. Био сам јако срећан када ми је потписао своју књигу Време власти.

5. Да ли сте учествовали у школским представама или приредбама и коју представу/приредбу памтите?

- Јесам, учествовао сам на школским приредбама.

6. Које књижевно дело из ђачке лектире вас је научило српској историји?

- На Дрини ћуприја од Иве Андрића

7. Који час српског језика и језичке културе памтите?

- Памтим час српског језика на којем је наставник српског језика провјеравао знање нас ђака о стилским фигурама. Када сам на табли написао реченицу коју је диктирао наставника равно а табла није има линија наставник ме није више ништа питао одмах је уписао петицу.

8. Да ли сте некада учествовали на литерарним конкурсима, као ђак?

- Да

9. Како се славио Св. Сава у време ваших ђачких дана?

- Када сам ишао у школу није се слави Свети Сава.

10. Спортска активност коју сте највише волели?

- Волим све спортове са лоптом а посебно фудбал јер наступао за основну и средњу школу на такмичењима

11. Омиљена пословица и зашто?

- „Без муке нема науке“. Само радом све се може постићи

12. Екскурзија коју памтим по неком музеју, или граду, или некој знаменитости, или по дружењу?

- Када сам ишао у школу није се баш много поклањало пажње екскурзијама, чешће смо ишли на излете у околини школе.

13. Порука ученицима допунске школе у Штутгарту је учите и чувајте свој језик, писмо и традицију то је највећа вриједност сваког народа.

14. Какав је ваш утисак о нашој школи?

- Добра школа али увијек може бити боље

Новинари редакције школског часописа ВИД:

Николина, Теодора, Сара, Лука, Ања, Марко, Лара, Тина и Нина

ЈЕЗИКОМ СЕ ПИШЕ, НА ЈЕЗИКУ СЕ ЧИТА, ЈЕЗИК СЕ СЛУША

Весна Недељковић, наставница српског језика и књижевности. Била је директорка ОШ „Михаило Петровић Алас“ у Београду. Веома воли школу и увек се залаже да унапреди рад школе, подржавајући идеје и спремност наставника да заинтересују и пренесу знање ученицима на начин који им је близак и допадљив. Сада је помоћница министра просвете за предшколско и основно образовање. Први пут нас је посетила у октобру 2017. године и била на нашим часовима у Штутгарту. Пажљиво нас је слушала како говоримо и читамо српски језик, гледала је како пишемо и ослушкивала наше жеље –пре свега, да имамо часопис који ће нам служити за читање, писање, говорење о ...

Овако сам записала шта сам од ње чула у разговору који сам водила са њом на Светосавској академији. Прочитајте ☺

1. Како се звала Ваша основна школа и зашто је значајна српској историји и култури ?

- Па, моја основна школа носила је има по Првом партизанском одреду. Дакле, везана је за Други светски рат, који је вама сада далек, али нама који смо одрасли тада у Југославији, је значило.

2. Сећања на први дан школе...

- Сећам се да сам села у другу клупу, имала сам две плетенице и поред мене је села девојчица која ми је постала најбоља другарица.

3. Која реч за Вас чува културно наслеђе Срба?

- Културно наслеђе... Реч из српског језика је Свети Сава или зора.

4. Ваша омиљена књига, пошто је код нас гостовао писац за децу Јасминка Петровић?

- Јасминка је дивна! Ја њу познајем и волим њене књиге, али моја најдража књига која ме подсећа на детињство и коју много волим је „Башта сљезове боје“.

5. Да ли сте учествовали у школским представама или приредбама и коју представу памтите?

- Увек сам учествовала, волела сам да глумим, да рецитијем. Водила сам програме и тиме се поносим.

6. Које књижевно дело из ђачке лектире Вас научило српској историји?

- Па, много сам научила од Бранка Ћопића, Петра Кочића.

Читајући наравно њихова дела ...и од Иве Андрића, некако најзначајније за културу.. Има ту доста српских књижевника.

ИНТЕРВЈУ

7. Који час српског језика из језичке културе памтите?

- Памтим сваки јер сам студирала књижевност и завршила књижевност. Дакле, то је мој најдражи предмет.

8. Да ли сте некада учествовали на Литерарним конкурсима као ђак?

- Јесам и освајала сам награде. Волим да пишемо да читам, али сада имам све мање времена да пишем.

9. Како се Свети Сава славио Вашим ђачким данима?

- Када сам ја била ђак, нажалост, Свети Сава се није славио у школама, али се славио у нашим кућама, домовима..

10. Спортска активност, коју сте највише волели?

- Волела сам највише да играм одбојку, али сам ниска па нисам успела да будем нешто много добра у одбојци...нажалост, због моје висине, али и даље волим одбојку.

Интервју урадила: Теодора Стевановић

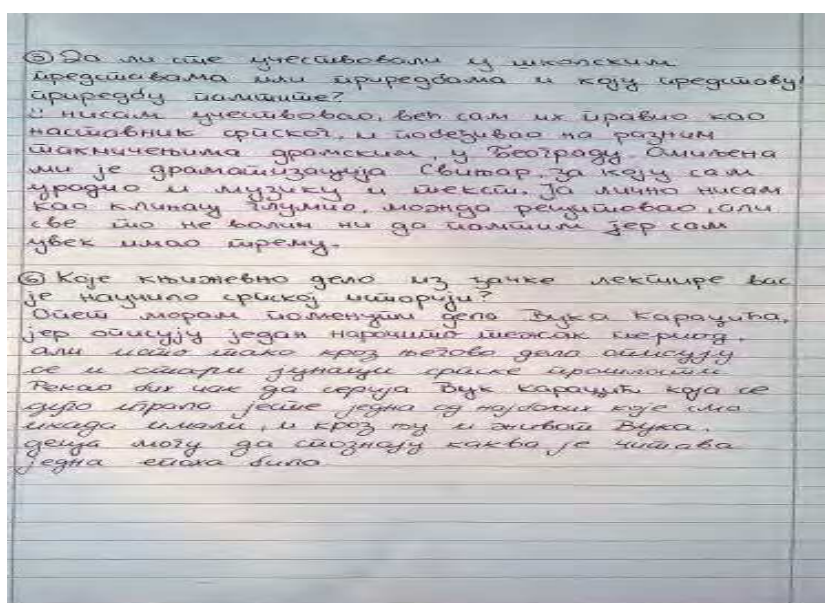

ЈЕЗИК СЕ УЧИ СЛУЖЕЋИ СЕ ЊИМЕ

У драмским текстовима Златка Грушановића језик добија на својој функционалности, јасноћи и богатом изразу. То је доказ да служећи се језиком кроз драму деца науче више, лакше и трајније.

Драматизацију бајке Х.К.Андерсена СВИЊАР, урадио Златко Грушановић

„СЦЕНА 1: На сцени седи млади краљевић, тужан, сам и замишљен. Улази Луда, која се обраћа публици.

ЛУДА: Био једном један принц који је волео живот и све што он носи. Волео је сунце, шуму, птице, ма волео је све! Јесте! Да, да! То је овај младић, који седи овде...“

Златко Грушановић је завршио Филолошки факултет, а магистрирао је на Факултету драмских уметности. Радио је као наставник и био директор школе „Вук Караџић“ у Београду. Добитник је Светосавске награде за 2014. годину. Сада је директор Завода за образовање и васпитање Министарства просвете Републике Србије.

Питања за интервју у складу са концепцијом часописа ВИД:

1. Како се звала ваша основна школа и зашто је значајна за српску историју, или културу?

Моја школа се звала Анте Богићевић у Лозници и једна је од старијих школа у Србији. Позната је и што је Вук Караџић ишао у ту школу, додуше није се тако тад звала, али је на том месту постојала. Војвода Анте је био чувени херој из 1. српског устанка, а о Вуку је већ доста писано и све се зна.

2. Сећање на први дан школе...

Први дан у школи сам заспао, пошто сам имао 6.5 година и у то време буквално сам из обданишта прешао у школу јер се тад кретало касније и по календарској години, те сам у време спавања заспао на часу. Учитељица ме пустила док се нисам навикао, иначе су ме замало вратили у обданиште и ето тако ја после тога остах у школи преко 3 деценије, што као ђак, па наставник, па директор.

3. Која реч за вас чува културно наслеђе Срба?

Мени је увек прво асоцијација на место поред Лознице, а то је Тршић, не само зато што је Вук из тог краја, већ и што Тршић негује очување ћирилице, и традиције језика, а самим тим и културно наслеђе.

4. Ваша омиљена књига и/или какви су ваши утисци након сусрета са неким писцем? (пошто је код нас гостовао писац за децу и младе, Јасминка Петровић)

Моја омиљена књига, тј. пре бих рекао два омиљена писца су ми Достојевски и Ками, и то од Достојевског Записи из подземља, а од Камија Странац. Ако сте читали те романе, схватићете да их волим пре свега јер су оба јунака искрена, не прилагођавају се друштвеном лицемерју. Пошто сам радио као наставник српског и завршио књижевност, имао бих још много рећи, али увек се прво сетим ове две књиге. Волео бих да сам могао да их сретнем. Што се тиче наших савремених писаца, ето, Јасминку (Петровић) и знам и долазила је у моју школу где сам радио и дивно и говори и пише. Писање је моја велика љубав, и свако ко је наставио и има времена да се бави и још живи од писања, за мене је херој.

5. Да ли сте учествовали у школским представама или приредбама и коју представу/приредбу памтите?

Нисам учествовао, већ сам их правио као наставик српског, и побеђивао на разним такмичењима драмским, у Београду. Омиљена ми је драматизација Свињар, за коју сам урадио и музику и текст. Ја лично нисам као клинац глумио, можда рецитовао, али све то не волим ни да памтим јер сам увек имао трему.

6. Које књижевно дело из ђачке лектире вас је научило српској историји?

Опет морам поменути дела Вука Караџића, јер описују један нарочито тежак период, али исто тако кроз његово дело описују се и стари јунаци српске прошлости. Рекао бих чак да серија Вук Караџић која се дуго играла јесте једна од најбољих које смо икад имали, и кроз њу и живот Вука, деца могу да спознају каква је читава једна епоха била.

7. Који час српског језика и језичке културе памтите?

Ех, памтим многе, али највише у Средњој школи када сам одлучио да упишем Филолошки факултет. Памтим саставе које сам писао, а највише из тог доба памтим очараност романом Дервиш и смрт од Меше Селимовића. Памтим и један наслов из писменог задатка "Човек не може сам и без наде". После сам имао своје часове па више не памтим ништа.

8. Да ли сте некада учествовали на литерарним конкурсима, као ђак?

Да, учествовао сам и читао на приредби, а мислим да је тема била везана за Тита, пионире или већ тако нешто. Тада су све теме биле везане за социјализам.

9. Како се славио Св. Сава у време ваших ђачких дана?

Није се славио, ја сам завршио школу 1990 године, а школа је била поред цркве и бранили су нам и да се играмо испред цркве, а камоли да слаavimo Светог Саву!

10. Спортска активност коју сте највише волели?

Углавном нисам спортски тип, па нешто нисам ни волео физичко васпитање. Више сам волео одморе на којима смо се играли разних игара, стража, клис и палије, између две ватре, фудбал...итд. али саме часове нисам волео. Ето, да неко не воли физичко, ја нисам чуо, али познајем једног, а то сам ја.

11. Омиљена пословица и зашто?

Ако не будеш бољи, бићеш гори. То је јеврејска пословица, али ње се увек сетим зато што нас опомиње на непрестано мењање. Волим и наше, али све су ми лепе и мудре и не могу да издвојим неку посебно.

12. Екскурзија коју памтим по неком музеју, или граду, или некој знаменитости, или по дружењу?

У средњој школи смо само једном били на екскурзији на Копаонику јер је у то време био рат у Бившој СФРЈ, и памтим по дружењу. Што се тиче знаменитости, обишао сам скоро целу Србију што као одељенски старешина, што послом док сам писао читанке за основну школу, или као члан управног друштва директора школа Србије

13. Порука ученицима допунске школе у Штутгарту је...

Имајте своје снове, да вам не би наметнули туђе!

Интервју урадила: Сара Поштић

ЈЕЗИКОМ И ПИСМОМ ЧУВАМО ИСТОРИЈУ

Урош Нејаки

Стефан Урош V Немањић био је једини син Душана Силног и царице Јелене и владао је Душановим царством од 1355. до 1371. године, односно до смрти. Пре тога, носио је титулу краља, а крунисан је 1346. године – истог дана када је његов отац постао проглашен за цара. Умро је 4. децембра 1371. Године, а са њим престаје да постоји и држава Немањића. Урош Нејаки је проглашен за светитеља 211 година после смрти. Његове мошти почивају у Саборној цркви Светих Арханђела у Београду. Био је ожењен Аном, ћерком влашког војводе Александра Бесарабе, која се касније замонашила под именом Јелена.

Вукашиновић Јована, Шорндорф

„Историјске личности и знаменитости Србије“

Ања и Ива, Гибел

Ученице школе Вук и Доситеј, Ања и Ива су осмислиле начин како да представе Србију у немачкој школи. Паное је, за сада презентовала Ива, која је доказала да не само да зна о земљи свог порекла, него је успешна и у томе да научи и своје вршњаке. На панонама су се нашле знамените личности Србије које су обележиле и које обележавају српску историју. Препознајте личности са панона и напишите их на датим линијама, поштујући српски правопис. Тачно напишите и пун назив државе коју препознајете и знаменитости.

Правописно правило: Великим словом се пишу властита имена и презимена, називи држава, споменика, знаменитости

ЈЕЗИКОМ И ПИСМОМ ЧУВАМО ИСТОРИЈУ

И наша школа поштује и учи о обичајима, традицији и култури других народа. Учећи о обичајним народним лирским песмама, повезали смо садржаје. Упоредо са немачким празником Fasching, деца су учила и о коледарским обичајима код Срба који су такође карневалског карактера.

Цртање коледарских маски

ЈЕЗИК СЕ ЧУВА УЧЕЊЕМ

Слике са часова

Песма Добрице Ерића, “ Еколошка азбука“, послужила је млађим ученицима за учење ћириличних слова, а старији узраст је научио које све врсте речи постоје у српском језику. Изгледало је то овако:

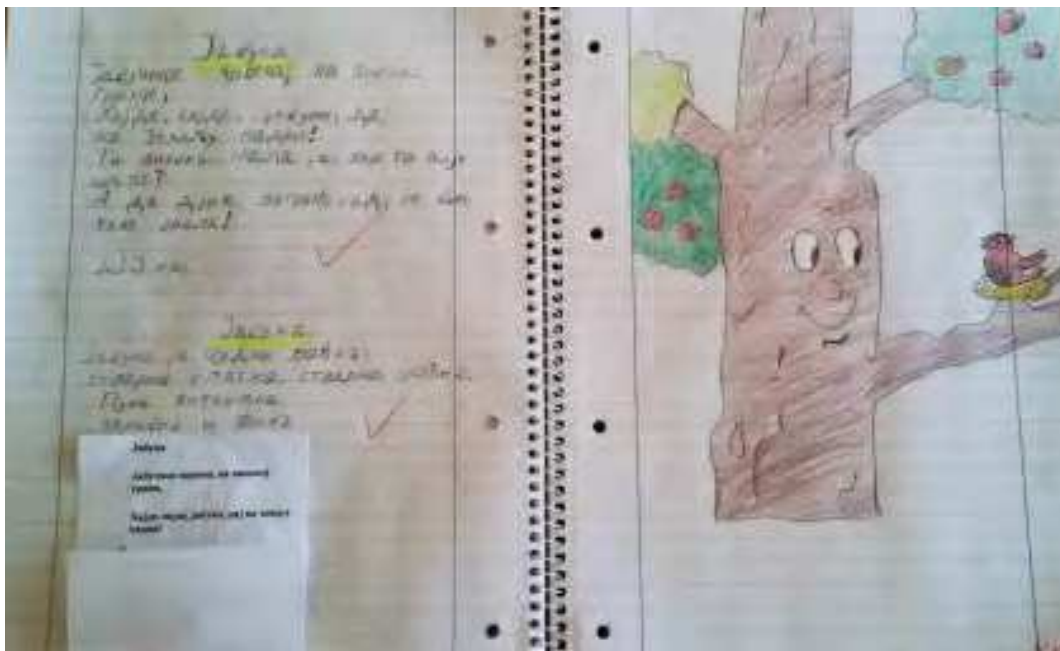

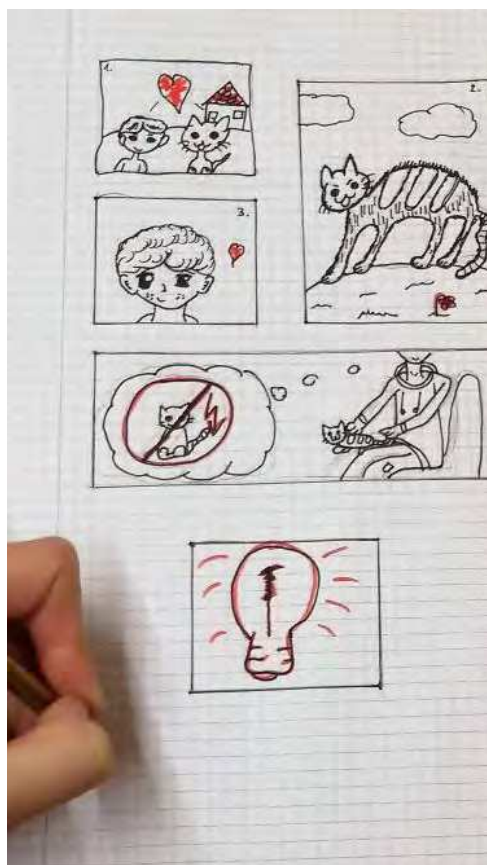
Учили смо о воћу и поврћу. На пластифициран им, разнобојним наставним листовима, налазиле су се различите културе воћа и поврћа које успева у Србији. Ученици су најпре препознавали и писали називе у свеску. Најмлађи узраст је добио различите бојанке и њихов задатак је био да погоде боје воћа и поврћа. Они који знају ћирилицу су

ЈЕЗИК СЕ ЧУВА УЧЕЊЕМ

преписивали са табле песму „Јабука“ и одговарали на понуђена питања о песми. Један од задатака је био и да се направи илустрација за мотиве из песме. Најстарији узраст је направио слагалицу са коначним решењем „Воћарство и поврћарство“, до кога су сви ученици дошли решавањем колона. Овај час је ушао у часопис Вид, јер је према оцени ученика добар пример оних часова на којима је свима занимљив, поучан и забаван. На овом часу у Шорндорфу, подстицајној педагошкој клими, допринео је и свештеник Борисав Симић.

Ученик, Лука Драгићевић је на основу приче „Величанствен мачак“, направио стрип који је час о великом српском научнику, Николи Тесли, учинио још занимљивијим за све ученике из Шорндорфа. Са Лукиним ликовни талентом, упознали сте се у првом броју нашег часописа, у којем је објављен стрип о Вуку С. Караџићу. У овом броју, стрип о Тесли, мачку и електрицитету, настао је после извођења огледа на часу са лењиром, косом и комадићима папира: -)

ЈЕЗИК СЕ ЧУВА КРОЗ ЛИТЕРАРНЕ КОНКУРСЕ

ТАКМИЧЕЊА

И ове школске године смо се такмичили! Писали смо о нашим јунацима, цртали их, осликавали песме и приче о њима.

Сара из Лудвигсбурга је била изузетна у писању литерарног рада о Београду. Сара, поносимо се што си се такмичила на „Данима ћирилице“ са многобројном децом из Србије и успела у великој конкуренцији да освојиш 2. место! На часовима српског језика у нашој школи си више пута доносила своју верзију рада и дорађивала га уз сугестије наставнице. Пружила си нам пример како треба да изгледа надахнути састав! Браво!

Сара Поштић из Лудвигсбурга **ЈЕДИНА УЧЕНИЦА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ИЗ ДИЈАСПОРЕ** која је освојила награду такмичећи се са ученицима из ОШ Републике Србије.

Мој јунак Београд

Могу бити далеко, могу не доћи месецима, али само једно ми је све време на уму, мој Београд, моја Србија! Нигде нисам сретнија као у својој земљи, а љубав према мојој земљи не престаје. Ни када сам хиљадама километара далеко, ни када сам на другом континенту, ни међу другим људима, јер ја сам овде рођена, и зато увек са поносом кажем да је Београд мој град и да ћу ту увек припадати.

Београд је град, као ниједан други на свету. То је мој град, град на граници истока и запада. Град историје, град Дунава, град лепоте. Најлепше успомене носим из Белог града.

Знате ли колико животних прича чува, колико среће носи, колико историјских тренутака је запамтио? Ово је град који заслужује сваку похвалу, сваку лепу реч. Град који је претрпео толико бола и разарања, а опет живи и опет цвета.

Када сам знала бити тужна, попела бих се на највишу кулу на Калемегдану и гледала бих сјај Сунца који се огледа у рекама. Гледала бих велики мост на Ади, гледала бих цео град. Гледала бих поносно на све његове светиње: Саборну цркву, Ружицу, Храм Светог Саве, Музеј Вука и Доситеја! И тада сам знала где припадам! Сада у сасвим другачијем граду, потпуно новом окружењу, међу странцима, живим свој четрнаесто-годишњи живот, већ више од године, у Немачкој. Из корена сам променила све. Осећам носталгију, свакодневно зивкање породице, пријатеља. Било ми је тешко... нови језик... нека нова правила. Кренула сам у непознато. Први дани школе, нешто ново у мом животу, борба за успех, за оцене, за знање. Питала сам се често, да ли сам спремна на све ово? Хтела сам да успем, јер знам да би то моје родитеље усрећило. И данас стојим ту у граду који још лагано упознајем, граду који сам почела да разумем.

Знам само једно и увек ћу памтити речи мојих родитеља „да се воља за будућност не сања, за њу се морамо борити“.

Сара Поштић, Лудвигсбург

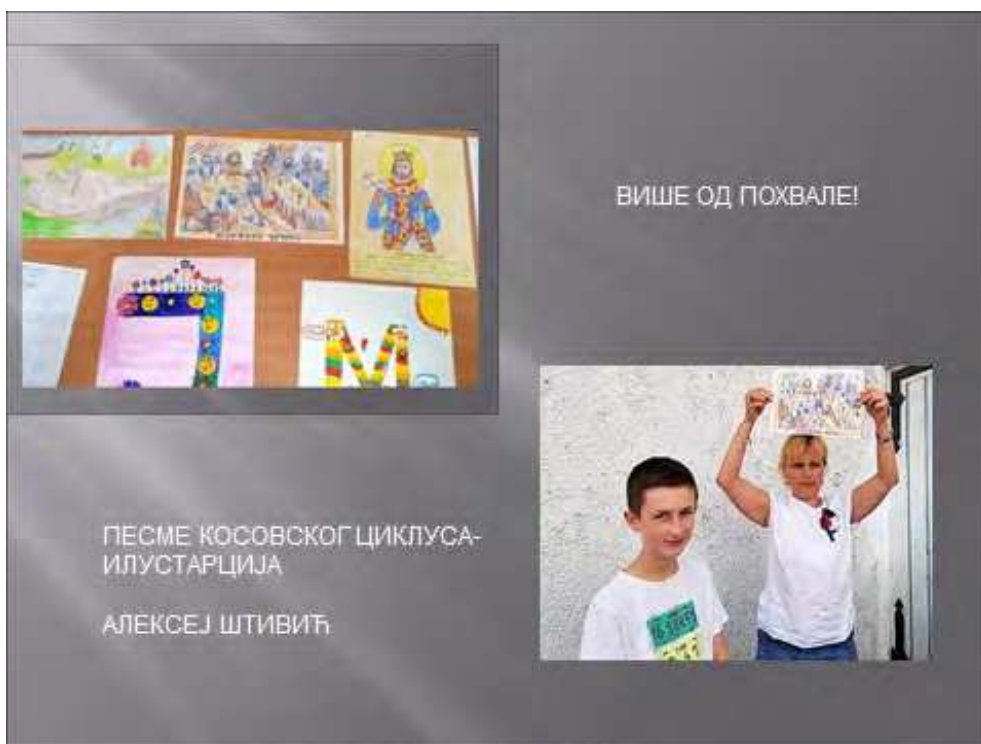

„Ја сам Анђелија из Штутгарта. Када нам је учитељица понудила могућност да се такмичимо у прављењу лутке, ја сам се мнооого обрадовала! Смишљала сам са мамом од којих природних материјала да је направим и како да је обучем. Било је баш занимљиво, али и мало напорно, јер сам баш желела да је обучем у народну ношњу моје баке из Војводине! Сваки труд се на крају ипак исплати – моја лутка је освојила 3.место на такмичењу „Дани ћирилице“ и почетком августа ове године, у Баваништу сам примила награду. Пресрећна сам и драго ми је што сам на радионици у Баваништу добила инспирацију за нови рад са темом „Земља“! Наравно, то је тајна коју још нико не зна – ни учитељица, а ни мама и тата!“

Анђелија на додели награде у Баваништу, са својом учитељицом, Биљаном.

Алексеј из Лудвигсбурга је добио похвалу за своје радове о Косовском боју. Каже да их је радио данима и да је поприлично „загрејао столицу“! Ми смо их видели једног дана у учионици – има их укупно 5 и не зна се који је од ког лепши!

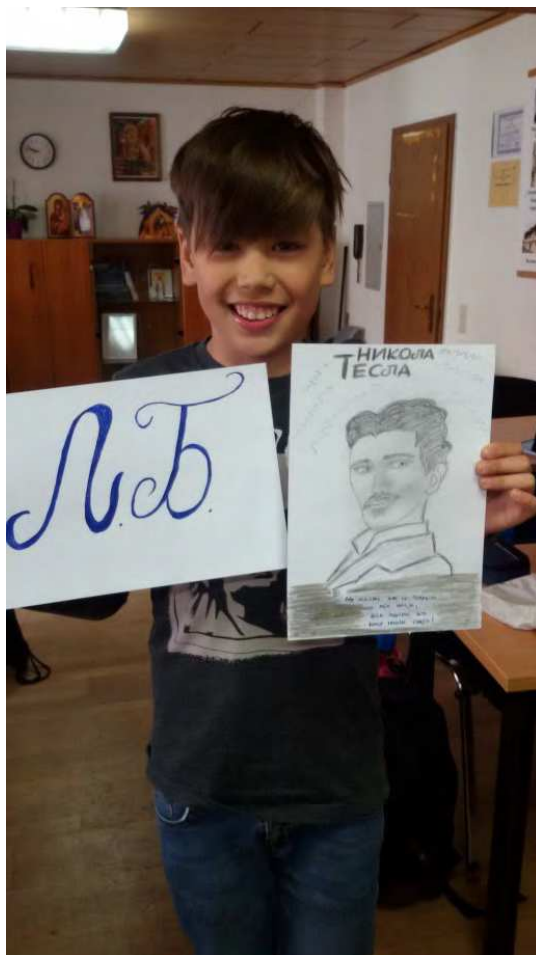

ВИШЕ ОД ПОХВАЛЕ!

ПЕСМЕ КОСОВСКОГ ЦИКЛУСА-
ИЛУСТАРЦИЈА

АЛЕКСЕЈ ШТИВИЋ

Лука Блажевић, Штутгарт

И још пуно другара се такмичило, на три такмичења, а ми их СВЕ похваљујемо и
честитамо им на учешћу!

Жељка Поштић, Лудвигсбург, народна епска песма „Свети Сава“
- учешће на конкурс у „Радост Европе“ -

Маја Андрић из Гибела освојила је 2. место на такмичењу Читалићи 2018

Стефан Којић, Лудвигсбург

Инспирација за илустрацију песме „Бабарога”

Анастасија Штивић, Лудвигсбург

СЛУЖИ СЕ ЈЕЗИКОМ КРОЗ ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ

Читајмо ПРОЗУ!

Бранко Ћопић је рођен у Хашанима, у Босанској крајини, 1. јануара 1915. године. Отац му се звао Вид Ћопић и био је земљорадник, а мајка Софија.

Основну школу завршио је у родном месту. О школи је говорио овако: „У школи су ме чекала разна изненађења. Разред пун слика. Овђе зец, тамо вук, онамо змија, па медвјед, лав, камила. И лијепо и страшно. Да није остале ђеце, не бих ти се ја, мајци, сам усудио да завири у разред. На ормару, покрај табле, угледах глобус и шапатам питам свога друга из клупе шта је оно.

Бостан — каже он.

Бранко Ћопић као дечак

„У основној школи дошао сам и до првих књига. Истина, било их је врло мало, али сам сваку запамтио. Дуга је то прича како сам научио да читам ћирилицу још прије поласка у основну школу, па како сам пронашао у неком сандуку једну књигу народних пјесама, па како сам се необично узбудио читајући је, па како је ђед мислио да сам се разболио зато што сам био сав уплакан, па како...“ Гимназију је завршио у Бихаћу, а учитељску школу похађао је у Бањој Луци, Делницама и Сарајеву, а је завршио у Карловцу. На Филозофском факултету у Београду дипломирао је 1940. године. Прву причу објавио је 1928. године, а прву приповетку 1936. године. Његова дела су, између осталих, превеђена на енглески, немачки, француски и руски језик. Био је члан Српске академије наука и уметности и Академије наука и уметности Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине. Преминуо је у Београду, 26. марта 1984. Био је српски и југословенски књижевник чије име данас носе многе школе.

Дела за децу Бранка Ћопића:

У свијету медвједа и лептирова (1940), приповетке
 Приче партизанке (1944), приповетке
 Жејева кућица (1949), песма
 Приче испод змајевих крила (1950), приповетке
 Доживљаји мачка Тоше (1954), приповетке
 Орлови рано лете (1957), роман
 Вечерње приче, (1958), приче у стиху Дједа
 Тришин млин (1960), збирка песама Приче
 занесеног дјечака (1960), приповетке
 Магареће године (1960), роман
 Славно војевање (1961), роман
 Битка у Златној долини (1963), роман
 Мала моја из Босанске Крупе (1971), песме
 Глава у кланцу, ноге на вранцу (1971), приповетке
 Лијан оид караване (1975), приповетке
 Башта слезове боје (1970), приповетке из које вам препоручујемо да прочитате причу „Чудесна справа“

ЗАДАТАК: Препиши ћиричним писмом дела Бранка Ћопића (штампаном или писаном ћирицом, у зависности од узраста)

Прочитајте текст и подвуците непознате речи, препишите их у свеску, да бисте на часу са учитељицом и другарима, открили њихово право значење.

БРАНКО ЋОПИЋ: „брзо сам се навикао на школу и заволио је. Ту је било толико нових другара, игра, трке у школу, из школе. Научио сам од ђака и разне подвале и смицилице и, наравно, најприје сам их испробао на своје ђеду.“ О школским данима и свом деди пише и у делу:

БАШТА СЉЕЗОВЕ БОЈЕ

Мушкарци обично слабо разликују боје, али један такав „незнајша“ у бојама какав је био мој дјед, е, таквог је било тешко наћи! Његов спектар сводио се на свега четири основне боје, а оно остало –то није ни постојало, или се сводило, у најмању руку (ако је чича добре воље!), на неки врло неодређен опис: „Жуто је, а као и није жуто, него нешто онако – и јест и није“. Како је на овоме нашем шареном свијету већина створења и предмета обојена „и јест и није – бојом“, то је с мојим дједом око тога увијек долазило до неспоразума и неприлика.

У једно од најпријатнијих доба године, скоро преко ноћи, расцвјетао би се у баштици крај наше куће црни сљез и љупко просинуо иза копљасте поцрњеле ограде. Он је у мирна, сунчана јутра зрачио тако повјерљиво и умиљато, да то није могло измаћи чак ни дједову оку и он би удобровољено гунђао мајући се по дворишту. „Пазидер га! Сва се башта модри као чивит!“ Оно, истина, на сљезову цвијету једва да је негдје и било трагова модре боје, али ако је дјед казао да је модра, онда има да буде модра и квит. Исто се тако могло десити да неке године дјед рекне за ту исту башту да се црвени и онда за ту годину тако и важи: сљез мора остати црвен.

Дједов рођак Сава Дамјановић, негдашњи крадљивац ситне стоке, а под старости испичутура и причалица, ненамјерно је знао да наједи мог доброг дједа. Док дјед прича, он ти га истом зачуђено прекине: „Откуд лисица црвена кад је жута!“ „Хм, жута,“ бечи се дјед. Жут је твој нос!“ Сава забринуто пипне свој ружичаст бабураст нос и вречи: „Црвена! Та све нације одавде до Бихаћа знају да је жута, а ти...“

Савин свијет простире се до Бихаћа, јер је чича неколико пута тамо лежао у апсу, али чак ни ти простори не могу да разувјере мог дједа.

„Хм, Бихаћа! И други су људи лежали у бихаћкој Кули, па не веле да је лисица жута. Боље ти је пиј ту моју ракију и ћути, не квари ми унучад!“ А унучад, нас троје, набили се у ћошак близу стараца и чекамо кад ће Сава започети са својим лоповским доживљајима. Препирка о бојама баш нас нимало не интересује, лисица је лисица, па ма какве фарбе била.

Због дједове тврдоглавости у погледу боја и ја сам, већ на првом кораку од куће, упао у неприлику. Било је то у првом разреду основне школе. Негдје средином године учитељица нам је причала о вуку, те живи овако, те храни се онако, док ће ти одједном упитати: „Дјецо, ко зна какве је боје вук?“ Ја први дигох руку. „Ево га! Бранко ће нам казати.“, „Вук је зелен,“ окидох ја поносито. Учитељица се трже и зачуђено подиже обрве. „Бог с тобом, дијете, гдје си то чуо?“, „Каже мој дјед,“ одвалих ја самоувјерено. „Није тачно, вук није зелен.“, „Јесте, зелен је!“ Неочекивано се узјогуних ја, као прави унук чес-

титог дједа Раде. Учитељица ми приђе сасвим близу, љутило узрици у моје лице и повуче ме за уво. „Кажу ти своје мудро дједу да то није истина. Вук је сив. Сив, запамти!“ Скоро плачући отклипао сам тога дана кући и шмрцајући испричао дједу све што се у школи догодило. Ни слутио нисам каква ће се бура око тога подићи. Шта! Пред читавим разредом његовог унука, миљенца, теглити за уши, а уважену старину поспрдно назвати мудрим, боље речено, будалом! Дотле ли смо дошли? И још рећи да вуц није зелен, већ некакав ...хм! Е, то не може тек тако проћи!

Сјутрадан, пушући попут гуска, дјед је доперјао са мном у школско двориште и пред свом дечурлијом разгаламио се на учитељицу: „А је ли ти, шишкавице, оваква и онаква, ти ми боље од мене знаш какав је вуц, а?! Није зелен? Пази ти ње! Ја се с вуцима родио и одрастао, читавог вијека с њима муку мучим, а она ти ту... о туру би тебе требало овим штапом, па да се једном научиш памети!“ Извика се дјед, расплака се учитељица, а и ми, ђаци, од свега тога ухватисмо неку вајду: тога дана није било наставе. Већ слједећег јутра дједа отјераше жандарми. Одсједи старина седам дана у средској „бувари“, а кад се врати, ублиједио и мучаљив, он ми навече попримети прстом. „А ти, језичко, нек те ја још једном чујем да блејиш какав је ко, па ћу ти ја показати. Вук је зелен, хех! Шта те се тиче какав је вуц?“ „Па кад ме је она питала.“ „Питала те, хм! Имао си да ћутиш, па квити!“

Слједећег прољећа, бујног и кишовитог, слез у нашој башти расцвјета се као никада дотада, али старина као да га ни запазио није. Нису ту помагала ни сва тртљања неуморног рођака Саве, дјед је био слијеп и за боје и за све цвијеће овога свијета. Туга да те ухвати.

Минуло је од тих невеселих дана већ скоро пола вијека, дједа одавна нема на овоме свијету, а ја још ни данас посигурно не знам какве је боје слез. Знам само да у прољеће иза наше потамњеле баштенске ограде просине нешто љупко, прозрачно и свијетло, пати се, просто плаче, иако не знаш ни шта те боли ни шта си изгубио.

Овако изгледа црни слез

Прилог осмислиле: Ивана Виторовић и Софија Бугарски

Читајмо ПОЕЗИЈУ!

• Задаци за старији узраст:

У песми Десанке Максимовић, упознај се са гласовном променом Једначене сугласника по звучности и правонаписним правилом писањем великог слова код назива градова, држава, становника и припадника народа.

1. Препиши песму правописно тачно ћириличним писмом – писаним словима

Великим почетним словом се пишу називи села, градова, држава и њихових становника. Ако се назив састоји од више речи, сваку реч пишемо великим почетним словом.

Правописна вежба. Напиши своје податке:

Име и презиме _____

Град _____

Име школе _____

Држава _____

Континент _____

2. Подвуни речи у којима препознајеш гласовну промену: Једначене сугласника по звучности*.

Десанка Максимовић

ЈЕЗИК ПТИЦА
 ВРАБАЦ И ВРАБИЦА,
 ШВАБА И ШВАБИЦА,
 ПОШЛИ ИЗ БЕЧА У БУДИМ
 ПРИЈАТЕЉУ СТАРУ
 ВРАЦУ МАЂАРУ
 ДА ПОПРИЧАЈУ МАЛО С ЊИМ.

БЕЗ КЊИГА И РЕЧНИКА
 ВРАБАЦ И ВРАБИЦА,

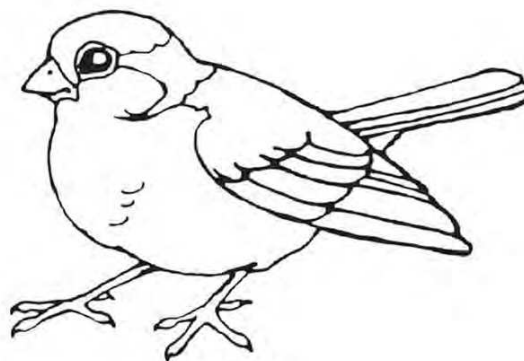

БЕЧЛИЈА И БЕЧЛИКА
И ДРУГОВИ СТАРИ
ВРАПЦИ МАЂАРИ
ЗНАЛИ ДА ЗБОР
ОД МРАКА ДО ЗОРЕ.

ТАКО ЈЕ ТО У СВЕТУ ПТИЦА
СВИЈУ ДРЖАВА
И СВИЈУ КЛИМА,
ВРАБАЦА И ВРАБИЦА,
БЕЧЛИЈА И БЕЧЛИКА,
БЕЗ ИКАКВОГ ЗНАЊА
СТРАНИХ ЈЕЗИКА
СПОРАЗУМЕВАЈУ СЕ С ПТИЦАМА
ИЗ БУДИМА.

• Задатак за млађи узраст:

Обоји врапца и научи песму!

Поетске задатке осмислиле и одабрале: Милица Пајић и Сара Дестани

ПРЕПОРУЧИЈЕМО: Интернет апликација „Вучило”, којом се кроз игру, на забаван начин учи правопис српског језика изазвала је велику пажњу јавности у Србији и дијаспори.

Преузмите бесплатно <http://www.vucilo.rs/>

*Једначење сугласника по звучности

Једначење сугласника по звучности је гласовна промена која настаје када се у речи, један поред другог, нађу шумни сугласници који се разликују по звучности. Тада се први сугласник једначи по звучности са другим сугласником, тако што се он замењује својим звучним односно беззвучним парњаком.

Звучни сугласници: Б Д Г З Ж Ђ Ц – – –

Беззвучни сугласници: П Т К С Ш Ћ Ч Ц Ф Х

Беззвучни сугласници Ц, Ф, Х немају свог звучног парњака, па нема промена када се они нађу испред звучног сугласника.

ПРИЛОЗИ

хлеб – хлѣпчић

Б прелази у П: топ – топсија; голуб – голуцић; хлеб – хлѣпчић; пољубац – пољупци; Србин – српски, српство...

Д прелази у Т: сладак – слатка; редак – ретка; потпредседник, поткратити, отхранити, отпловити, претпоставити, преткосовски, откуцати...

З прелази у С: мрзак – мрска; дрзак-дрска; исписати, исхранити, расформирати, бесконачан, бескрајан...

Ж прелази у Ш: бележити – белешка; држати – дршка; снежити – снешко

Т прелази у Д: селити се – селидба; женити се – женидба; верити се – веридба; приметити – примедба; косити – косидба...

Ч прелази у Ц: наручити – наруцбеница, поручити – поруцбеница...

Одступања од једначења сугласника по звучности настају у следећим случајевима:

1) Када се звучни сугласник Д нађе испред безвучних сугласника С и Ш.

Примери: предсобље, представа, подсвест, председник, градски, судски, подсети-ти, одштега, одшетага, одштампага, подшишгага, одшкринугага, предшколски...

2) Када се звучни сугласник Ђ нађе испред безвучног сугласника С.

Пример: вођство

3) У сложеним речима када би се једначењем добила два иста сугласника.

Примери: подгачка, предтакмичење, подтекст, предтурска...

4) У сложеним речима са префиксима изнад и испод.

Примери: изнадпросечан, исподпросечан

5) У сложеним речима страног порекла и речима латинског порекла

Примери: драгстор, нокдаун, брејкденс, штрајкбрехер,

6) У властитим именицама страног порекла.

Примери: Питсбург, Вашингтон, Хонгконг, Тбилиси, Шведска

7) У личним именима и презименима народа, као и у именима географским појмова.

Пример: Андрићград

Граматику српског језика за гимназије и средње школе, Живојин Станојчић, Љубомир Поповић читали: Душан Секуловски и Тара Стојиљковић

Десанка Максимовић

Лутке рачунају

ПРИЛОЗИ

Упознај се са правилном употребом падежа именице лутка, у једнини и напиши множину именице:

Номинатив	генитив	датов	акузатив	вокатив	инструментал	Локатив
ЛУТКА	ЛУТКЕ	ЛУТКИ	ЛУТКУ	ЛУТКО	С ЛУТКОМ	О ЛУТКИ
ЛУТКЕ						

Десанка Максимовић

Лутке рачунају. Свако
вече ја се мучим своје
лутке да научим: Нек
се зна
један и један
да су два.

Оне лепо руке скрсте
и гледају моје прсте,
како бројим:
да се зна
један и један
јесу два.

Послушне су моје лутке,
све на часу седе ћутке;
свака жели
већ да зна
један и један
да су два.

Али, што ћу, све су глупе,
иако су врло скупе,
јер ниједна
да ми зна
један и један
да су два.

Падежни задатак осмислила: Сара Дестани

КРОЗ ВЕРУ И ЈЕЗИК УЧИМО

Овако се каже за Божић:

- Христос се роди!-
- Ваистину се роди!-

Овако се каже за Ускрс:

- Христос воскрес!
- Ваистину!

Најлепша корпица са јајима

Победничко јаје у рукама Јелене Радованов из Шорндорфа

Ускршње честитке смо добили на поклон из основне школе из Републике Српске!

О вери учимо певајући – уживали смо певајући ову песму о Ускршњем јутру:

<https://www.youtube.com/watch?v=DvxdVdryScw>

Ускршње јутро, када се јави, сваком на лицу осмех заблиста,
данас је празник, данас се слави, дан васкрсења, Исуса Христа.

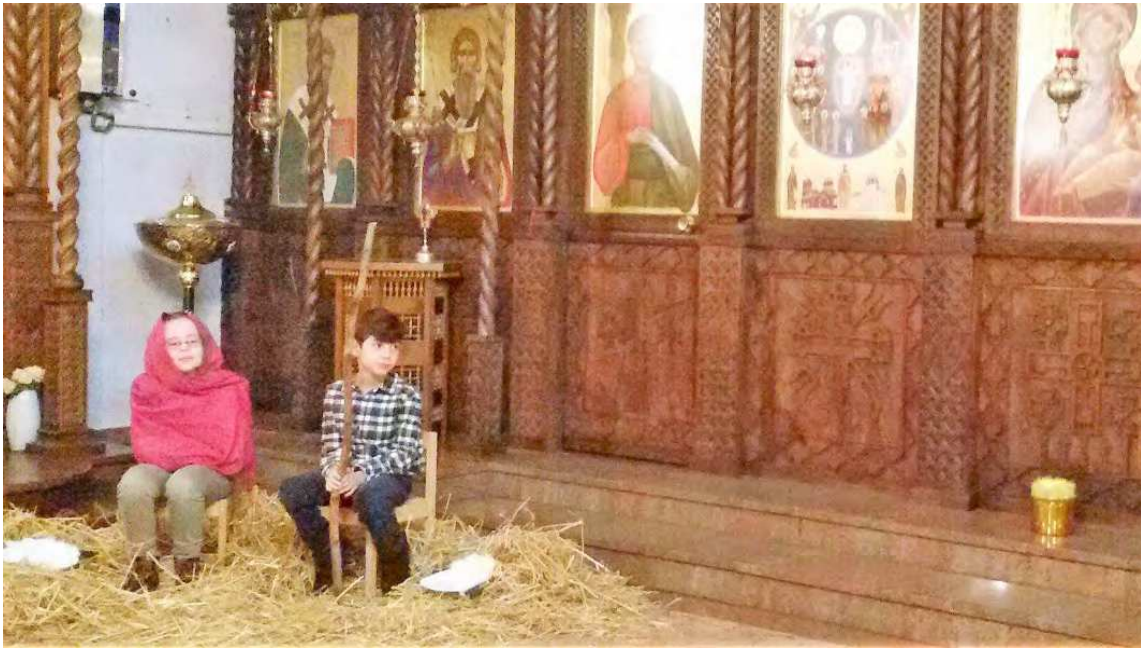
Шарена јаја на столу стоје, у исплетеној корпи од прућа,
Свако од нас ће добити своје, остаће једно, наш Чуваркућа. Поздравимо
спаситеља, његова је била жеља, да нас води љубав, вера, нада.

Човечанство нека цело Исусово следи дело, Христос Васкрс мир бојжи нека влада.

Божићна представа у цркви, у извођењу ученика који уче веронауку у Штутгарту са вероучитељком, Милицом Делић

ЈЕЗИЧКА ЧАРОЛИЈА ЈЕ ВЕШТО И БОГАТО ИЗВЕШТАВАТИ СА СПОРТСКИХ ДОГАЂАЈА

Извештај са Крос-а РТС-а, одржаног 9.06.2018.г.

У јужној немачкој покрајини Баден Виртемберг, у околини Штутгарта и ове године је одржан Крос РТС-а, у оквиру других Видовданских спортских игара.

Тог ведрога, осунчаног 9.06.2018.године, смо од раног јутра угостили око две стотине деце и њихових родитеља, са четири учитељице које уче децу у Форцхајму (Мирјана Милошевић); Гепингену, Еслингену, Кирхајму, Ројтлингену, Синделфингену (Наташа Миленковић); Лудвигсбургу, Винендену, Шорндорфу, Калву, Гибелу и Штутгарту (Биљана Петровић); Леонбергу и Штутгарту (Татјана Поповић).

Наш домаћин је, као и прошле године, био Винеден, градић смештен недалеко од Штутгарта, који располаже пригодним простором и пратећом опремом потребном за реализацију једне овако велике спортске манифестације.

Координатор игара, Зоран Давидовић, саветник у Школском одбору и професионални тренер и учитељица Биљана Петровић, свим присутнима су објаснили пропозиције, а током дана водили програм ове манифестације. Прво се трчао Крос РТС-а, а затим се играо турнир у малом фудбалу са осам екипа. Паралелно су се на делу терена одвијале слободне активности за сву децу која нису учествовала у кросу и фудбалу.

Наши уважени гости су били: Генерални конзул РС, господин Божићар Вучуровић, конзулка Републике Српске, госпођа Биљана Мариловић, старешина Храма Срба светитеља из Штутгарта и песникиња Борица Ђекановић, која је за ову прилику премијерно извела своју нову и тематиком пригодну песму „Моја земља“. Сви гости су се обратили присутнима, са најлепшим речима подршке и благослова за овако леп повод окупљања, а и наш генерални конзул, већ познат и по својим дечијим песмама, изрецитовао је једну своју песму за децу, чиме су игре и свечано отворене.

Стазу за трчање смо обележили и обезбедили уз помоћ родитеља, како би се трчало по узрасту и полу, равноправно и са што мањом могућношћу повреда. Трчало је 138-оро деце у 14 трка, (56 дечака и 82 девојчице), узраста од 4 до 14 година, и свака трка је имала три победничка места. Старт и циљ смо маркирали на пригодан начин, са посебно прављеним и пластифицираним ознакама кроса РТС-а, у бојама заставе.

Присутним посматрачима је било узбудљиво и на трибинама, али и уз саму стазу, пратити и навијати за учеснике трка, нарочито на циљу, где је децу чекао тим који утврђује резултате. Цела трка је била пропраћена аплаузима, звуцима пиштаљки и навијачких трубица. Деца су дала свој максимум и поред треме коју су у почетку имала, а нарочито наши најмлађи учесници од 4 и 5 година, наши миљеници који су трчали само 100 метара, али су сви истрчали задату стазу!

Након завршеног кроса, деца су се освежавала брецлама, колачима, соковима и водом, на пулту наших домаћина и са уживањем пратила дешавања на великом и малом фудбалском терену, или учествовала у различитим играма координације, скакања у џаковима, багминтону и другим играма са реквизитима, које је припремила мама, Мирјана Андрић из Гибела.

По завршетку финалне утакмице, дошао је и тај, највише ишчекиван тренутак! Након вишечасовног обиласка украшеног стола, који их је непрекидно мамио својим изгледом, (јер је био украшен стољњаком са мотивом српске заставе, а са понудом дивних „спортских ђаконија“: великим, средњим и малим пехарима, сјајним медаљама са тробојном врпцом и налепницом, као и весело дизајнираним овогодишњим дипломама РТС-а), деца су коначно могла да у своје руке приме дипломе за освојена прва три места, као и медаље, које је обезбедио Савет Родитеља „Школе Вук и Доситеј“, организатор и овогодишњих Видовданских игара. Задовољство је било уручење награда победницима, како за децу и њихове учитељице, тако и за родитеље, који су забележили фотоапаратима те тренутке праве дечје среће. Подељено је 42 дипломе и исто толико медаља. Пехаре су добили победници у фудбалу, а захвалнице Организациони одбор Игара.

Догађају је присуствовао и новинар „Вести“ из Франкфурта, Зоран Вицларевић, који је професионално пратио сва дешавања, а учинио и да се наша деца осећају као праве звезде које се фотографишу и дају интервјуе.

Најлепши део опуштања, након свих активности, био је омиљени ручак - плескавица у лепињи, који су сви учесници добили у хладовини ресторана, чије се особље потрудило да нам сваки тренутак учини још пријатнијим. Тек у поподневним сатима су посетиоци напуштали ово предивно место.

Захваљујем се Вама, оснивачима КРОС-а РТС-а, на овој изузетно лепој манифестацији коју сте нам подарили, а која ће, верујем, постојати и за многе будуће генерације у систему школства Србије, јер у дијаспори она има једну јачу родољубиву ноту. Да се у све ово уверите, можемо само још да Вас позовемо да нам будете гости на следећим Видовданским играма, по оној старој о брегу и Мухамеду, пошто ми не можемо доћи у камп због поклапања термина редовне наставе у немачким школама у јужној покрајини.

Срдачни поздрави из осунчаног Штутгарта!

10.06. 2018. г.

Извештај саставила: Биљана Петровић,
проф. српског језика и књижевности

Филип Живковић из Зинделфингена и
Марко Алексић из Корнвестхајма

Награде, медаље и признања

Петра и Грејс Кукић из Корнвестхајма

Маја и Милош Андрић из Гибела

Најављујемо и треће по реду Видовданске спортске игре под покровитељством Генералног Конзулата Републике Србије, 30.05.2019.године!

РАЗНОЛИКИ ЈЕЗИК СРПСКЕ ЛИНГВИСТИКЕ

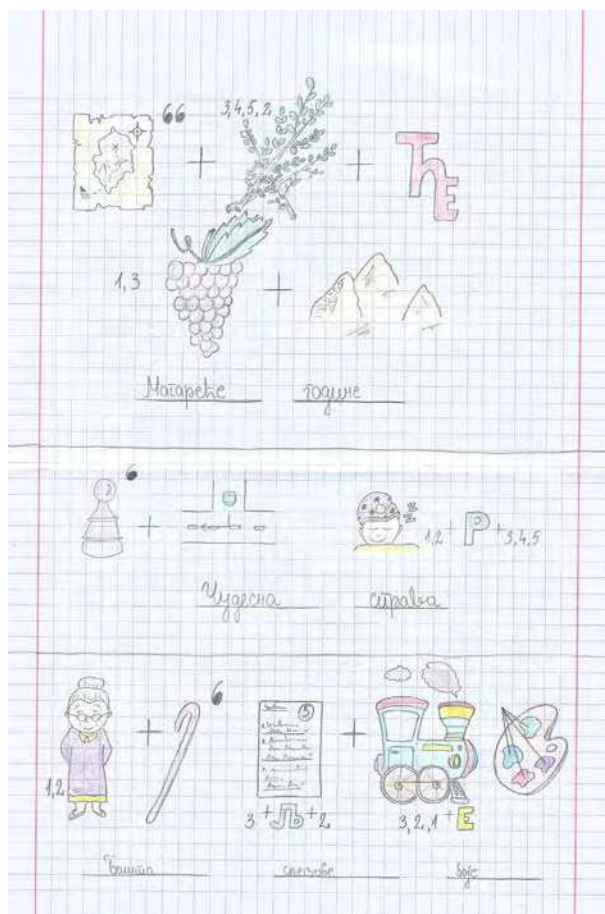
Сачинили: Александра Јовановић и Сергеј Лишанин

НАУЧИМО: Како решити ребус :

- зарез-губљење слова са почетка;
- зарез окренут наопачке-губљење слова са краја;
- бројеви-слова за употребу у зависности од његовог положаја у речи;
- слова-као самосталан чинилац;
- плус-додавање одређеног чиниоца ребусу.

Напомена: Сви ребуси се односе на стваралаштво Бранка Ћопића

Први ребус

МАПА → два зареза иза слике значе да треба одузети два последња слова(речи)

МА

РАЗНОДА

БАГРЕМ → бројеви поред слике означавају слова (у речи) која се користе у решавању ребуса

ГАРЕ

ЋЕ → два повезана слова, и једно и друго се користе за решавање ребуса

ЋЕ

ГРОЖЋЕ → бројеви поред слике означавају слова(у речи) која се користе у решавању ребуса

ГО

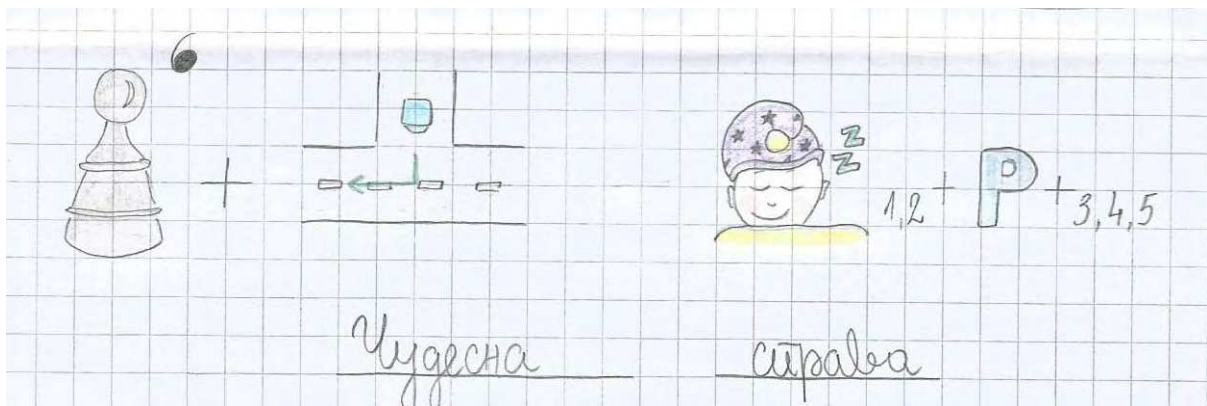
ДИНЕ → (само слика)

ДИНЕ

*свака слика означава једну реч или део речи

РЕШЕЊЕ: ЕНИДОГЕЋЕРАГАМ

Други ребус

ЧУЊ → зарез иза слике значи да треба одузети последње слово (речи)

ЧУ

ДЕСНА → (само слика - десна (страна))

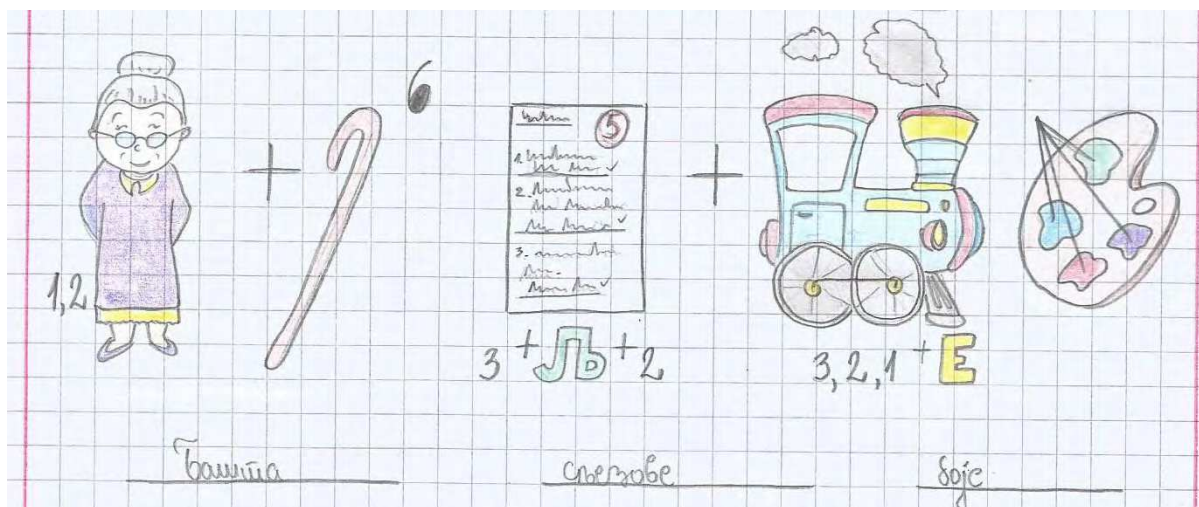
ДЕСНА

СПАВА → бројеви поред слике означавају слова која се користе у решавању ребуса + слово Р + бројеви поново

СПРАВА

РЕШЕЊЕ: АВАРПСАНСЕДУЧ

Трећи ребус

БАБА → бројеви поред слике означавају слова која се користе у решавању ребуса

БА

ШТАП → зарез иза слике значи да треба одузети последње слово (речи)

ШТА

ТЕСТ → бројеви испод слике означавају слова која се користе у решавању ребуса
+ слово Љ + бројеви поново

СЉЕ

ВОЗ → бројеви испод слике означавају слова која се користе у решавању ребуса

ЗОВ

БОЈЕ-> (само слика)

БОЈЕ

РЕШЕЊЕ: ЕЈОБЕВОЗЕЉСАТШАБ

ФРАЗЕОЛОГИЗМИ

Фразеологизми су устаљени изрази у језику. Састављени су од две или више речи али имају јединствено значење. За вас, читаоце, издвојили смо неколико из књиге Милана Шипке „Зашто се каже“

КРОКОДИЛСКЕ СУЗЕ

Крокодили заиста плачу, али не од жалости. Када прождиру жртву, рефлексно лију сузе јер су пљувачне жлезде повезане са сузним каналима. За човека који се претвара да је ојађен и ожалашћен због нечије несреће, а у ствари се потајно томе радује, који јавно оплакује жртву властитог насиља или сплетке, каже се да лије (или рони) крокодилске сузе. Крокодилске сузе су, дакле, израз који значи крајње лицемерје, он означава лажно сажаљење, лажно изражавање жалости и сл.

ОБРАТИ ЗЕЛЕН БОСТАН

У другом издању Српског рјечника Вука Стефановића Караџића (1852), уз реч бостан стоји ова изрека: „Како ради, обраће зелен бостан, тј. Пропашиће.“ Та иста изрека, само у нешто друкчијем облику, и уз другу одредницу (пропасти), забележена је још у првом издању поменутог речника (1818), овај пут с образложењем на немачком и латинском:

„обраћеш зелен бостан (du wirst nicht gutfahren, male succedet tibi)“, што опет у суштини значи: „нећеш се добро провести“ или „не пише ти се добро“. Фразом обрати зелен бостан употребљава се у нас често и без одредбе зелен, па се говори само: обрати бостан, у истом значењу: „зло проћи, пропасти“, „настрадати“. Како је настао израз обрати (зелен) бостан: „Обрао је зелен бостан... значи да је неко урадио посао како не треба...слично баштовану који рано обере бостан... Отуда и за човека који пропада кажемо ‘Обрао је бостан’“.

МЕДВЕЂА УСЛУГА

У једној руској басни се говори о пријатељству медведа и Пустињака. Медвед обећао да ће пазити на пријатеља док спава. Једна досадна мува је летела непрестано око Пустињакове главе. Медвед је желео да је отера. Махао је шапом али није успевао. Зато је узео камен и када је мува стала Пустињаку на главу он је ударио свом снагом по њој. Убио је муву, али и пријатеља. Кад неко, у најбољој намери, својом услугом нанесе неке штету, а понекад и велико зло, каже се обично да му је учинио – медвеђу услугу. Медвеђа услуга је, дакле, невешта, неспретна, трапава услуга; она, упркос добрим намерама, не доноси ништа добро. Медвед је крупан, незграпан и трапав створ и од њега се може свашта очекивати, па и неспретна услуга. Треба се клонити се пријатеља што нам праве услуге од којих можемо имати само штете.

*Нисмо „пали са крушке“, нити смо „на седмом небу“,
већ у фразама: Милица Пајић и Лука Папић*

ЈЕЗИЧКИ ИСПРАВНО...

...смо говорили на Светосавској академији

Светосавска академија је увек најлепша прилика да покажемо шта смо научили у српској школи! Бројни су учесници и сваке године расте број оних који желе да рецитују, певају, глуме или свирају! Учитељица је поносна на сваки наш наступ који вредно увежбавамо. Научили смо да негујемо светосавске вредности на прави начин! То је наш најсвечанији тренутак, а ви процените по овим фотографијама које говоре више од речи!

„СВЕТОСАВСКА НЕДЕЉА У ШТУТГАРТУ – НЕ ПРЕГЛЕД НАШИХ АКТИВНОСТИ, ВЕЋ ФУНКЦИОНАЛНА ПРИМЕНА ЗНАЊА МОЈИХ УЧЕНИКА!“, каже учитељица Биљана

Ања и Ана, водитељке са деčјим хором

Лука и Николина, у пратњи црквеног хора

Тамара са другарима

Лазар и Теодора са
Леонтином

Лука Билбија, наш првак у свирању клавира

Емилија и Марина, уз подршку другара на сцени

“Деда и репа“ у извођењу најмлађих ученика веронауке

“Да ли сте ви жаба?“ скеч по тексту Јасминке Петровић са ученицима из Гибела и кустос Музеја Вука и Доситеја, Миша Томић у улози Вука Караџића

Илија-мађионичар, Маја- жаба и Лука Страхиња - слово Ж на сцени

Поздравне речи министра просвете, Младена Шарчевића

и Предрага Дамјановића, директора Педагошког завода
Републике Српске – наши увек драги гости!

Почасни гости Светосавске
академије у Штутгарту, 3.02.2018.

Представници цркве, родитељи и
остали гости

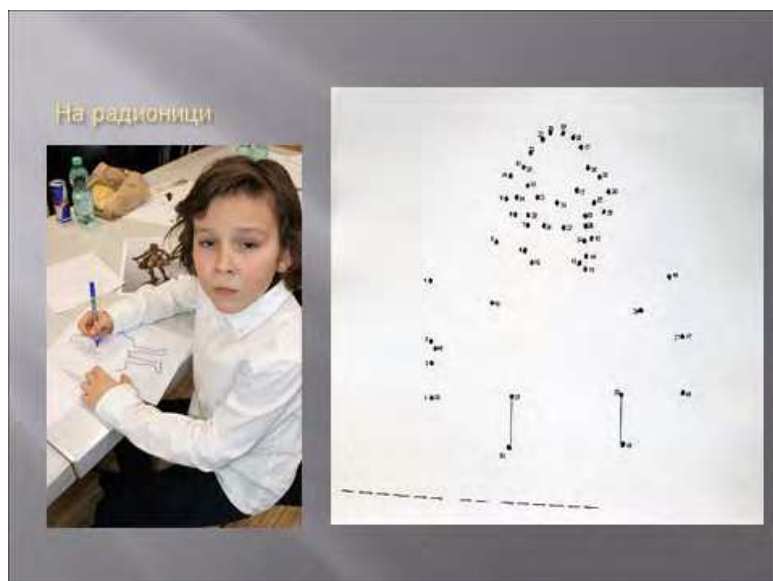

Светосавска недеља:
Музеј Вука и Доситеја
у гостима

Место - Отворена учионица радионице

Опис радионица Радионица бр.1

Одрасли долазе у просторију која је намењена радионици. Када се сместе, у уводном делу замишљају пролазак кроз временски портал до стана код Ане и Вука. Вук је тренутно на путу, тако да са Аном мало причамо о Вуковим путовањима и о томе како је било Ани самој док је подизала и сахрањивала децу. Ана ће учеснике радионице послужити кафом и ратлуком. Док полагано пијуцкамо кафу предистаћемо Минин албум. Затим ћемо замолити учеснике да напишу или нацртају нешто за Минин албум. Након тога ћемо причати о људима који су се уписивали код Мине, о браћи Грим, Гетеу, Бранку Радичевићу. Мало шире о Бранковој песми и како је данас знамо. Пустимо и песму да мало развеселимо атмосферу.

Радионица бр.2

- ▣ Весела слова
- ▣ Радионица за децу од I до IV разреда
- ▣ Са децом ћемо попричати о славеносербском језику и Вуковој азбуци. Мало ћемо се упознати са словима које је Вук избацио и зашто је то урадио, колики је утицај имала Вукова реформа и на интелектуалце у Бечу и шире. Након приче свако дете ће изабрати по једно слово које ће да направи да буде весело слово. Након тога ћемо причати о томе зашто су које слово изабрали. За сам крај свако дете ће добити задатак да напише своје име на ћирилици.

Радионица бр.3

- ▣ Живот некад и сад
- ▣ Радионица за децу до V до VIII разреда
- ▣ Причаћемо о томе како се некада живело а како сад. Деца ће имати задатак да опишу и погоде које предмете држе и чему су она служила. Након тога ћемо да видимо да ли се то и данас користи или не.
- ▣ У практичном делу ће добити тачкице да повежу, па да погоде који предмет су открили. Касније ћемо мало о њима причати, пратећи их фотографијама предмета и звучним моментма. А за сам крај осврнућемо се и на познанства и везу које је постојала између Вука и Гетеа.

Петра и Грејс за „Вид“- разговор са гостима, Миодрагом и Елианом

Веју веју пахуље...а са Петром и Грејс из Корнвестхајма је увек топла и забавна атмосфера!

Како настају партнерства за будућност

И БИВШИ И САДАШЊИ РОДИТЕЉИ У УЛОЗИ САВЕТНИКА – партнери у образовном процесу

“Да се не заборави!

Родитељ је ваш најближи сарадник. Од њега зависи хоће ли ученик редовно похађати допунску наставу; како и колико ће подстицати дете да од свих активности у слободном времену, ван редовне школе, учи матерњи језик уз вас; у којој мери ће ангажовати ученика да учи матерњи језик и у време наставе и извршава домаће задатке; са каквим успехом ћете организовати и остварити ваннаставне активности (приредбе, излете, екскурзије, хуманитарне акције...); колико ћете успешно контактирати и са оним родитељима чија су деца ваши потенцијални ученици.“ (Љубица Продановић, „Допунска настава од 1. до 8.р.“, ЗУНС, Београд)

Школски одбор - пројекти у интересу деце

- Драмске радионице
- Литерарне радионице
- Дружење са популарним писцима за децу из Србије
- Дружење са глумицом/редитељком из Србије и промоција филма за дијаспору
- Посета Београду, школи и музејима и пријем деце из Београда у оквиру Пројекта од националног интереса: «Речи које чувају културно наслеђе»
- Посета Сајму књига у Франкфурту и учешће на националном штанду
- набавка уџбеника и поклона за крај године
- набавка школског материјала
- Видовданске спортске игре, Светосавска и Видовданска академија
- уређивачки одбор школског листа „ВИД“
- гостопримство Музеју Вука и Доситеја
- гостопримство делегацији МПНТР, ЗУОВ-а и сарадницима школе

Новинарка ВИД-а, министар просвете, професорка српског језика и председница Савета родитеља

Како настају партнерства за будућност

НЕСЕБИЧНИ ГЛУМЦИ У ХАМБУРГУ

Почетком јуна у Хамбург је стигло позориште „Лектира“. Колико ја знам, то је био први пут да је неко дечје позориште гостовало у Хамбургу. Сви смо били веома узбуђени јер је то била прилика да уживамо у представи, али и да се упознамо са нашим познатим глумцима које смо, до тада, познавали само са телевизије.

У представи „Себични берберин“ играли су Евгенија Ешкина и Данијел Ковачевић, а представа нас је научила како је ружно бити себичан и како себични људи немају пријатеље. Поред тога што је поучна, представа је била изузетно забавна. Глумци су од старта успоставили диван контакт са публиком па се салом ширио смех и аплаузи. И публика је учествовала и излазила на бину што је забавило и децу и родитеље. Ја се не сећам кад сам се последњи пут тако слатко смејала.

Друга представа је била „Јазавац пред судом“ и у њу су се удубила старија публика. Њу су одушевили глумци Михајло Лаптошевић, Дејан Стојаковић, Јакоб Јевтовић и Данијел Ковачевић. А, све нас је одушевило дружење са глумцима, сликање и аутограми. Сала је била пуна и деце и одраслих, а дошли су и гости, деца из Бремена са учитељицом Милицом Станковић. У паузи између две представе ученици наше школе извели су скеч „Ко је најбољи?“ који се присутнима веома допао. За ово несвакидшње уживање заслужни су наша школа „Јован Јовановић Змај“ и наставница Драгана Рашуо, Генерални конзулат Републике Србије у Хамбургу и Храм светог архангела Михајла. Укратко, било је дивно, само је кратко трајало. Утешила нас је вест да ће идуће године поново доћи и да ће деца из Хамбурга и околине поново уживати у представама на српском језику.

Теодора Пешић, ученица 8.разреда

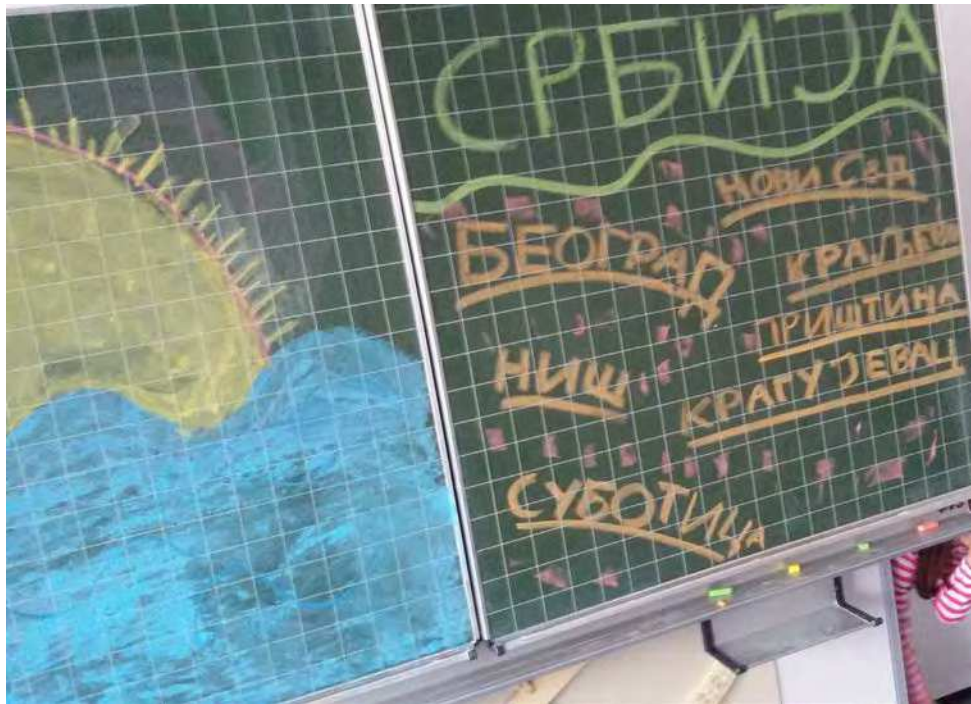

„Чувај језик да ти дуже траје, по њему се наслеђе
познаје!“

ВИДИМО СЕ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ ВИДА!